

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Táncjátékhoz felhasznált zenemű szerzői jogi kérdései

Ügyszám: SZJSZT – 14/12.

A Bíróság által feltett kérdések:

A szakértő feladata a rendelkezésre álló adatok alapján annak megválaszolása,

1. a perbeli felhasználás kis-vagy nagyjogos felhasználásnak minősül-e, figyelemmel a zeneszámok készütségi fokára és az alperesek által meghatározott módon – tánckoreográfiaként – történő felhasználásra;
2. amennyiben nagyjogos felhasználásról van szó, az milyen mértékű szerzői jogdíj fizetési kötelezettséget von maga után;
3. a zeneszámok színpadi felhasználása az Szt. 29. §-a szerinti átdolgozásnak minősül-e.

A bíróság felhívás alapján II-V. rendű alperesek által feltett kérdés:

4. az előadásonként legfeljebb két perces tánc koreográfiákhoz történt részleges terjedelmű, döntően gépzene útján történő előadás, kis- vagy nagyjogos felhasználásnak minősül-e?

Ad.1

Az eljáró tanács álláspontja szerint a rendelkezésre álló dokumentumok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a perbeli felhasználás (a felperes által írt zeneművek megkoreografált módon történő nyilvános előadása) ún. nagyjogos, vagyis jogszerűségében a szerző közvetlen engedélyéhez kötött felhasználásnak minősül. E tekintetben nincs különbség sem a szerző által az alperesi felhasználást megelőzően, attól függetlenül, sem az alperesek kérésére, alperesi felhasználás céljára alkotott zeneművek felhasználása között, mivel a felhasználás „nagyjogos” jellegét kizárólag annak módja – a zeneművek (népzenei alapokon nyugvó átdolgozások) megkoreografált módon történő nyilvános előadása – határozza meg.

A fenti megállapítást részletes kifejtését az eljáró tanács az alábbiakban adja meg:

A perbeli felhasználás (nyilvános előadás) során a felperesi zeneművek és azokhoz kapcsolt koreográfia eredményeként új, eredeti táncművek jöttek létre, amelyek az eredeti zeneművek átdolgozásának minősülnek. Az ilyen, koreográfia alapjaként szolgáló zeneművek jogszerű nyilvános előadását megelőzően tehát a felhasználót az Szt. 29. §-ban meghatározottak szerinti előzetes engedélykérési kötelezettség terheli a zeneművek koreográfiával összekapcsolásával megvalósuló átdolgozására vonatkozóan. Az átdolgozás a szerző engedélyéhez kötött felhasználási mód, amelyre a szerzők képviselőjében eljáró közös jogkezelő szervezet, az Artisjus nem, kizárólag közvetlenül a szerző adhat engedélyt.

A perbeli alapügyben ezért a „kisjogos” közös jogkezelés annak általános alapelve – mely szerint a közös jogkezelés elsősorban a tömeges felhasználás miatt egyedileg nem vagy csak indokolatlan nehézségek árán gyakorolható szerzői jogok és díjigények gyakorlásának módja – miatt sem alkalmazható. Tekintve ugyanis, hogy a felhasználónak a zeneművek átdolgozására a fentiek szerint amúgy is magától a szerzőtől kell engedélyt kérniük, ezzel az engedélykéréssel egyidejűleg lehetőség nyílik a nyilvános előadási engedély közvetlen, szerzőtől történő megszerzésére is.

A felhasználás kis- vagy nagyjogos jellegének meghatározásában a felhasznált felperesi zeneszámok „készültségi foka” nem játszik szerepet. A szerzői jogi védelem ugyanis nem a befejezettség valamilyen szintjétől, hanem a mű egyéni-eredeti jellegétől függően illeti meg a műveket. Abban az esetben tehát, ha a felperesi művek a szerzői jogi védelemhez szükséges egyéni-eredeti szintet elérik, „befejezetlenségüktől” (pld. hangszerelési hiányosságaiktól) függetlenül védelmet élveznek, felhasználásukhoz pedig a szerző engedélye szükséges.

Ad 2.

Az Szjt. 16. § (4) bekezdésének értelmében a szerzőt a mű felhasználására adott engedély fejében díjazás illeti meg, amelynek - eltérő megállapodás hiányában - a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia. A szerzői jogdíj pontos mértéke fenti alapszabály keretein belül a nyilvános előadásra adott nagyjogos felhasználási engedély esetében a felek – vagyis a szerző és a felhasználó – megállapodásának függvénye, arra vonatkozóan törvény, más jogszabály vagy díjszabás nem tartalmaz további rendelkezést. Az eljáró tanács e kérdésében adott válaszában ezért mindenekelőtt arra hívhatja fel a figyelmet, hogy mivel az alperesek a rendelkezésre álló dokumentumok alapján vélelmezhetően nem csupán felperesi, hanem más szerzők műveit is felhasználták táncművek elkészítéséhez, a felperesi szerzői jogdíj mértékének megállapításakor figyelemmel kell lenni a felperesi művek alperesi előadásokban elfoglalt arányára, a tényleges felhasználás mértékére is.

A perbeli esetben a jogdíj mértékének meghatározásakor a felhasználáshoz kapcsolódó bevételt kell figyelembe venni, amely a peradatok tanúsága szerint az alperesek által a produkció megvalósításáért kapott díj. A szerzői jogdíj általában a produkciós díj 10-15-20%-ában állapítható meg. Az így megállapított összeg a produkcióban szereplő összes szerzői mű felhasználásának ellenértéke. A zeneművek szerzőinek jogdíja kb. a fenti százalékosan meghatározott teljes jogdíjösszeg egyharmada. Ezen az egyharmados arányon belül pedig a felhasznált zeneművek idejének arányában lehet megállapítani az egy szerzőre jutó jogdíj mértékét.

Ad 3.

Az eljáró tanács az 1. pontra adott válaszában foglaltakra visszahivatkozva megerősíti, hogy a felperesi zeneszámoknak az alapügyben ismertetett módon, koreográfia részenként, annak alapjaként történő felhasználása az Szjt. 29. §-a szerinti felhasználásnak, vagyis átdolgozásnak minősül, mivel az eredeti zeneművekhez kapcsolt koreográfiák eredményeként új, egyéni-eredeti jellegű táncművek jöttek létre.

Ad 4.

Az eljáró tanács az 1. kérdésre adott válaszával egyezően megerősíti, hogy egy adott felhasználás kis- vagy nagyjogos jellegét a felhasználás módja (a zenemű átdolgozott

formában, az előadás lényegi részeként történő felhasználása) határozza meg. Így a kis- vagy nagyjogos felhasználásba történő besorolás szempontjából nincs jelentősége annak, milyen hosszú volt maga a felhasználás, illetve hogy adott esetben a felhasználás a szerző műveinek élő előadásával vagy gépzene útján valósult-e meg. A fizetendő szerzői jogdíj (vagy a jogalap nélküli gazdagodás) mértékének meghatározását azonban természetesen befolyásolhatja a felhasznált szerzői mű hossza és annak az alperesi előadások teljességében képviselt aránya.

Budapest, 2012. szeptember 18.

dr. Sár Csaba
a tanács elnöke

dr. Gondol Daniella
a tanács előadó tagja

Wolf Péter
a tanács szavazó tagja